

При використанні ІКТ для формування практичних умінь учнів важливо враховувати вік і рівень розвитку учнів, предмет, який вивчається, наявні ресурси та цілі навчання.

Таким чином, інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) дедалі стають потужнішим інструментом для формування практичних умінь учнів. Їхнє використання в початковій освіті може зробити навчання більш цікавим, інтерактивним та ефективним.

Список використаних джерел:

1. Міністерство освіти і науки України: <https://mon.gov.ua/>
2. Національний центр освіти інформатики та комп'ютерних технологій: <https://mon.gov.ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
3. eTwinning: <https://school-education.ec.europa.eu/en/etwinning>
4. Google for Education: <https://edu.google.com/>

ВЛАСЕНКО Наталія,

кандидатка біологічних наук, доцентка кафедри початкової освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка,

РОМАНИНЕЦЬ Юлія,

здобувачка вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

ОРГАНІЗАЦІЯ СПОСТЕРЕЖЕНЬ ЗА РАВЛИКАМИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

У статті висвітлюється важливість організації спостережень за равликами для покращення психоемоційного стану молодших школярів. Особливу увагу приділено тому, як запровадити метод спостереження за равликами у навчальний

процес, враховуючи його позитивний вплив на розвиток уваги, зосередженості та загальної емоційної врівноваженості молодших школярів. Наводяться приклади, що демонструють ефективність спостереження за равликами для активізації навчального процесу, а також рекомендації вчителям початкової школи, щодо впровадження цього методу в практику.

Ключові слова: спостереження за равликами, початкові класи, НУШ, молодший школяр, освітня галузь, дитиноцентризм.

За останні роки НУШ виявила себе як перспективна та інноваційна модель освіти, спрямована на всебічний розвиток дитини. Дослідження педагогів і психологів показали, що цілеспрямовані спостереження сприяють розвитку пізнавальних здібностей (спостережливості, допитливості, самостійності), нагромадженню чуттєвого досвіду та його осмисленню, виключають можливість утворення лише формальних знань. У період воєнного стану ми все більше зустрічаємо людей, в тому числі й дітей з порушенням психоемоційного стану, тому постає проблема вибору вірних та ефективних методів для організації якісного освітнього процесу в початковій школі та вирішення окремих психолого-педагогічних ситуацій.

Здійснення спостережень сприяє вдосконаленню навичок оволодіння знаннями, психоемоційному розвантаженню, набуттю естетичного досвіду, духовному розвитку дітей. Саме в молодшому шкільному віці вони проявляють природний пізнавальний інтерес до всього, зокрема й до довкілля. У цей період дітям властиве цілісне сприйняття світу, яке забезпечує системність знань і становить основу екопсихологічного світогляду [2; 4]. Змістовими лініями природничої освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти [3] передбачено активізацію дослідницької діяльності учнів початкової школи, за допомогою спостережень під час екскурсій, подорожей, міні-проектів на уроках і в позаурочний час.

Незважаючи на те, що спостереження за фауною вже застосовується у осередках НУШ, зокрема, равликами, інформація про її ефективність та вплив на навчальний процес висвітлено неповною мірою. Метою статті є з'ясувати особливості проведення спостережень за равликами в початковій школі.

На сьогоднішній день в освіті та розвитку дитини, постійно з'являються нові методи та підходи до навчання та виховання. Одним із таких новаторських напрямків є спостереження за равликами – Ахатиною гігантською, що знаходить своє застосування у навчальних закладах, зокрема, у осередках нової української школи (НУШ). Ахатина гігантська – найбільший моллюск на суходолі [1]. Спостереження за равликами – це метод навчання і розвитку для пізнання та збереження довкілля за допомогою об'єктів живої природи, моллюсків. Молодші школярі взаємодіють з цікавими моллюсками через різноманітні ігри та завдання, що дозволяє їм не лише весело проводити час, а й отримати певний досвід та знання.

Спостереження в осередку НУШ – це не просто забава, але й ефективний метод розвитку, який сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу, розвитку креативності та підвищенню мотивації до навчання. Одним з головних аргументів на користь спостереження за равликами є її позитивний вплив на емоційний стан дітей. Спостереження за рухами равликів, їх повільним і спокійним переміщенням допомагає дітям заспокоїтися, знизити рівень тривожності та стресу. Все частіше діти зіштовхуються з високими вимогами та стресовими ситуаціями, такі моменти спокою і релаксації є надзвичайно важливими.

Ахатини не вимагають особливо делікатного догляду чи екзотичного харчування. Крім того, слиз равликів абсолютно гіпоалергенний, що добре підходить до взаємодії з дітьми-алергіками. Спостереження за равликами в осередку НУШ організовані таким чином, щоб максимально залучити дітей до навчального процесу, роботи в групах. Вони включають у себе різноманітні ігри, завдання та творчі проєкти, спрямовані на розвиток психологічних та емоційних

особливостей дитини. Робота з живими істотами сприяє розвитку емпатії та дбайливого ставлення до навколишнього світу. Діти вчаться бути відповідальними, доглядаючи за равликами, забезпечуючи їм комфортні умови для життя. Такий досвід виховує в учнів почуття обов'язку та відповідальності, що є важливими соціальними навичками. Спільна робота з догляду за равликами також сприяє покращенню комунікативних навичок та співпраці між однолітками [4; 5].

Використовувати спостереження за равликами в початковій школі вчитель може на різних освітніх галузях, застосовуючи інтегрований підхід, як під час уроків, так і в позаурочний час. Наприклад, діти можуть фотографувати равликів після чого, створювати фотоальбом, що включає в себе метод фототерапії. Цей вид діяльності допоможе дитині відчувати кожную деталь фото, виробити естетичний смак та підвищити рівень уважності спостерігаючи за рухами повільного улюбленця. Равлики можуть бути частиною інтегрованих уроків, де українська мова поєднується з іншими освітніми галузями, наприклад, природничою. Учні можуть дослідити та вивчити, де живуть равлики ахатини та написати звіт про їх природне середовище проживання. За допомогою цих екзотичних мешканців діти відкривають для себе сторону природничої освітньої галузі, досліджуючи їхню будову тіла, ріст мушлі, тип травлення (цікавий факт, що у равликів виду «альбінос» можна спостерігати проходження їжі через ротову порожнину, далі органів травлення, адже їхнє тільце прозоре). Також, Ахатина доречно використовувати на уроках української мови та читання, як варіант вигадати разом з учнями казки або історії про життя равликів. Створюйте разом з дітьми аплікації або вироби з зображенням равликів з паперу, пластиліну тощо. Включення равликів Ахатинів до живого куточка класу нової української школи є надзвичайно корисним і багатогранним інструментом, який сприяє всебічному розвитку учнів. Такий підхід відповідає принципам НУШ, яка прагне створити гармонійне, інноваційне та дружнє до учнів середовище, що готує їх до викликів сучасного світу.

Висновки. Спостереження за равликами в осередку НУШ – це не просто новий тренд у сфері освіти, але й ефективний метод розвитку молодшого школяра. Спостереження сприяє інтелектуальному, емоційному та творчому розвитку, а також підвищує мотивацію до навчання. Такий підхід дозволяє створити оптимальні умови для повноцінного розвитку кожної дитини, розвивати її потенціал та підготувати до успішного життя в сучасному світі.

Список використаних джерел:

1. Ахатина: найбільший наземний равлик – фото, опис, ТОП-8 цікаві факти [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws-/show/87-2018-%D0%BF#Text>
2. Геращенко Є. М., Лимар Ю. М. Фенологічні спостереження як засіб формування природознавчої компетентності молодших школярів. Інноваційна педагогіка. Вип. 13. Т. 2. 2019. С. 82–85.
3. Державний стандарт початкової освіти (2018) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>
4. Міненко А. О., Скорик Т. В., Ананьєва А. В. Роль спостережень та екскурсій в реалізації компетентнісного підходу організації освітнього процесу в початковій школі. Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Чернігів : НУЧК, 2019. Вип. 4 (160). С. 88-95.
5. Як доглядати за равликами-ахатинами: особливості утримання [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zaxid.net/news/>